

jongeren met **impact**

TeamAlert

**HELMPLICHT EN MINIMUMLEEFTIJD
OP DE ELEKTRISCHE FIETS**

Uitkomsten vragenlijst

Stichting TeamAlert

Jongeren met impact

Nijverheidsweg 25
3534 AM Utrecht
Tel: 030-2232893
info@teamalert.nl
www.teamalert.nl

Onderzoek en rapportage:
Sjoerd van Halem, Saar Hadders, Merijn Buitenhuis

Februari 2025

© Deze rapportage is gemaakt door TeamAlert in opdracht van opdrachtgever. Bij het reproduceren, publicitair vrijgeven of uitvoeren van deze rapportage wordt TeamAlert graag op de hoogte gesteld.

AANLEIDING

3

AANLEIDING

4

Tijdens het Schriftelijk Overleg Verkeersveiligheid van 24 juni 2024 heeft de Tweede Kamer haar zorgen uitgesproken over de verkeersveiligheid van fatbikes.¹ Het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat heeft naar aanleiding van deze zorgen een onderzoek laten uitvoeren naar de mogelijkheid van aparte wetgeving voor de fatbike. In de kamerbrief van 5 februari 2025 gaf minister Madlener aan dat het onderscheid maken tussen fatbikes en andere elektrische fietsen “een heilloze weg” is.² Wel werd de invoering van maatregelen (zoals een helmplicht of minimumleeftijd) voor alle elektrische fietsen als optie genoemd. Er werd aangegeven dat een afname van fietsgebruik hier een mogelijk ongewenst effect van is.

Om te achterhalen wat jongeren (12 tot en met 24 jaar) vinden van een mogelijke helmplicht en minimumleeftijd voor elektrische fietsen, heeft TeamAlert een vragenlijstonderzoek uitgevoerd. Hierin vragen wij de jongeren ook of zij, in geval van een helmplicht, een helm zouden dragen op de elektrische fiets en of zij eventueel zouden overstappen op een ander vervoersmiddel.

¹ Kamerstukken 29 398, nr. 1109

² Madlener, B. (2025, 5 februari). Kamerbrief Uitvoering moties verkeersveiligheid elektrische fietsen.
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/02/05/kamerbrief-uitvoering-moties-verkeersveiligheid-elektrische-fietsen>

Over TeamAlert

Jongeren hebben een grotere kans op een ongeluk dan andere weggebruikers in Nederland. TeamAlert zet zich daarom dagelijks in om het aantal jongeren dat betrokken is bij een verkeersongeval te verminderen. Dit doet TeamAlert door ze uit te dagen om slimme keuzes in het verkeer te maken, zodat zij altijd veilig onderweg zijn. Vanuit die visie doen we onderzoek en ontwikkelen we projecten en social media-acties. Met Young Influence, ons jongerenpanel, zijn we in staat om continue in te spelen op de veranderende behoeften van jongeren. Meer dan 8000 leden tussen de 12 en 24 jaar worden zo actief bij onze onderzoeken en interventies betrokken.

Met een groeiend team van zo’n dertig young professionals en meer dan zestig jonge jongerenvoorlichters op locatie, realiseert TeamAlert jaarlijks ruim duizend interventies op o.a. scholen en festivals. Daar spreken we leeftijdsgenoten aan vanuit hun eigen belevingswereld. Een originele en positieve boodschap is hierbij essentieel. Dankzij de wetenschappelijke onderbouwing binnen onze projecten motiveert TeamAlert jaarlijks meer dan 100.000 jongeren en weten we positieve gedragsverandering teweeg te brengen.

Dataverwerking en privacy

Om de privacy van deelnemers te waarborgen is alle data beveiligd opgeslagen en zijn de resultaten anoniem verwerkt en gerapporteerd, zodat deze niet te herleiden zijn naar een specifiek persoon.

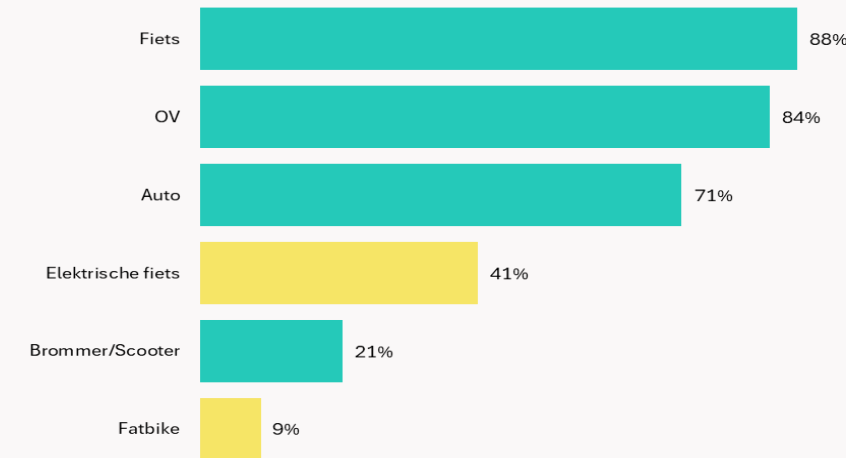
AANLEIDING

Deelnemers

In totaal hebben 256 jongeren de vragenlijst afgerond, waarvan 242 (95%) jongeren via ons jongerenpanel en 14 (5%) jongeren via onze sociale media kanalen. Van alle jongeren identificeren zich 172 (67%) jongeren als vrouw, 77 (30%) als man en 7 als non-binair (3%). De gemiddelde leeftijd is 18.8 jaar (zie Tabel 1).

De vervoersmiddelen die de jongeren het meest aangeven wel eens te gebruiken zijn de fiets (88%), het openbaar vervoer (84%) en de auto (71%). Ongeveer vier op de tien jongeren (41%) geeft aan wel eens een elektrische fiets te gebruiken en 9% wel eens een fatbike (zie Figuur 1).

Welke van onderstaande vervoersmiddelen gebruik je wel eens?

Figuur 1, Alle jongeren (N = 256)

Kenmerken

Geslacht

Man	30%
Vrouw	67%
Non-binair	3%

Leeftijd (M = 18.8)

13 t/m 15 jaar	16%
16 t/m 18 jaar	28%
19 t/m 21 jaar	32%
22 t/m 24 jaar	23%

Tabel 1, Demografische gegevens (N = 256)

DE RESULTATEN

RESULTATEN: HELMPLICHT

Als eerste hebben wij de jongeren gevraagd naar hun mening over het invoeren van een helmplicht voor alle elektrische fietsen. In Figuur 2 is te zien dat het grootste deel van de jongeren (60%) dit een goed idee vindt. Ongeveer een derde (34%) van de jongeren vindt dit geen goed idee.

Als we alleen kijken naar de 119 jongeren die aangeven wel eens een elektrische fiets en/of een fatbike te gebruiken (Figuur 3), vindt een kleine meerderheid (54%) het invoeren van een helmplicht geen goed idee en 41% het wel een goed idee.

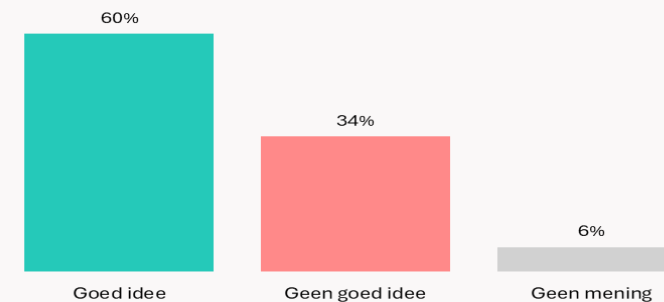
In een open vraag gaven de jongeren toelichting op hun antwoorden. De jongeren die het invoeren van de helmplicht een goed idee vinden gaven aan dat het veiliger zou zijn:

- ***“Het is ook normaal om een gordel om te doen in de auto.”***
- ***“Er gebeuren veel ongelukken en een helm kan helpen serieuze schade te voorkomen.”***

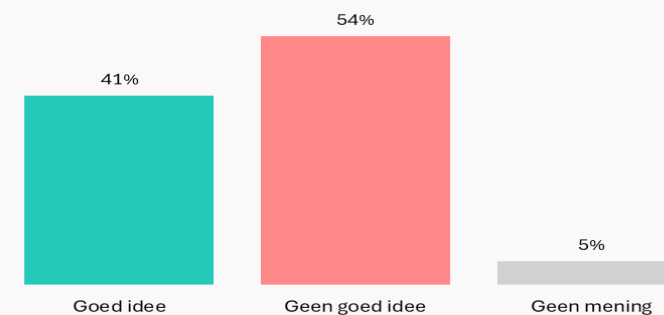
De jongeren die het invoeren van een helmplicht geen goed idee vinden gaven aan dat de veiligheid de eigen verantwoordelijkheid is van de fietser:

- ***“Ik vind dat deze mensen zelf de verantwoordelijkheid dragen om gepast te fietsen.”***
- ***“Moeten we dan over 5 jaar een helm op tijdens het lopen?”***

Hoe kijk je aan tegen een helmplicht voor alle elektrische fietsen (inclusief fatbikes) in 2026?

Figuur 2, Alle jongeren (N = 256)

Figuur 3, Jongeren die wel eens gebruik maken van een elektrische fiets (N = 119)

RESULTATEN: MINIMUM LEEFTIJD

Wij hebben de jongeren gevraagd naar hun mening over het invoeren van een minimumleeftijd voor alle elektrische fietsen. In Figuur 4 is te zien dat het grootste deel van de jongeren (71%) dit een goed idee vindt. Slechts een klein deel (21%) van de jongeren geeft aan dit geen goed idee te vinden.

Ook als we alleen kijken naar de 119 jongeren die aangeven wel eens een elektrische fiets en/of een fatbike te gebruiken, vindt de meerderheid (67%) het invoeren van een minimumleeftijd een goed idee en 24% het geen goed idee (zie Figuur 5).

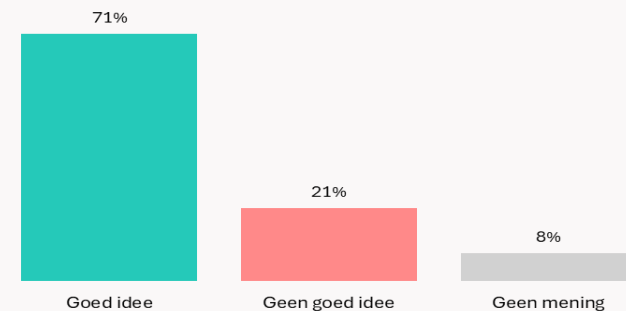
In een open vraag gaven de jongeren toelichting op hun antwoorden. De jongeren die een minimumleeftijd een goed idee vinden gaven aan dat jongeren zich risicovoller gedragen:

- ▶ ***“Ik merk op straat dat jonge fietsers met een e-bike zich onverantwoordelijk in het verkeer gedragen.”***
- ▶ ***“Kinderen die nog jong zijn kunnen vaak de gevaren niet goed inschatten. Ze nemen daarom onnodige risico's in het verkeer.”***

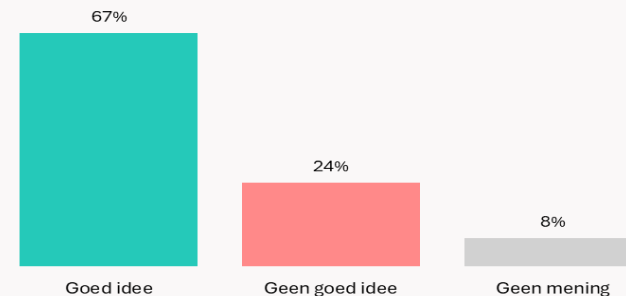
De jongeren die een minimumleeftijd geen goed idee vinden gaven aan dat sommige kinderen regelmatig lange afstanden moeten afleggen:

- ▶ ***“Er zijn ook middelbare scholieren die zo'n fiets nodig hebben als ze heel ver van school wonen.”***

Hoe kijk je aan tegen een minimumleeftijd van bijvoorbeeld 14 jaar voor elektrische fietsen?

Figuur 4, alle jongeren (N = 256)

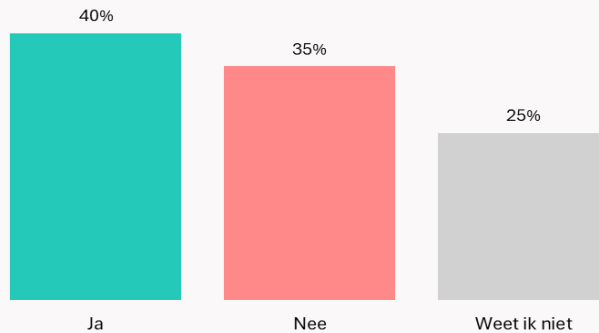

Figuur 5, jongeren die wel eens gebruik maken van een elektrische fiets (N = 119)

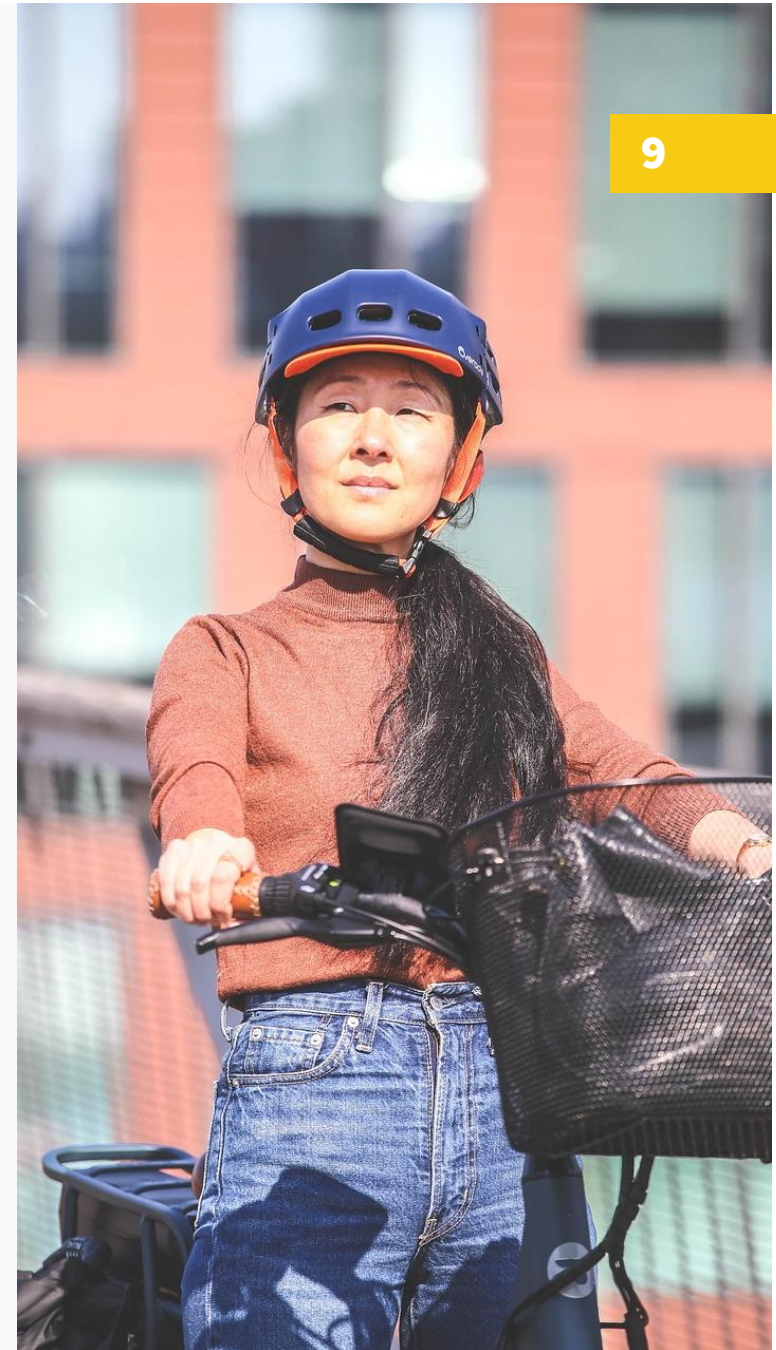
RESULTATEN: HELM OPZETTEN?

Van de 119 jongeren die wel eens gebruikmaken van een elektrische fiets, geeft 35% aan geen helm te gaan dragen in het geval van een helmplicht. Vier op de tien jongeren (40%) geeft aan dit wel te doen en een kwart (25%) weet niet of hij/zij een helm zou dragen op de elektrische fiets (zie Figuur 6).

Stel er komt een helmplicht en een minimumleeftijd voor elektrische fietsen (inclusief fatbikes). Zou je dan een helm opzetten op de elektrische fiets/fatbike?

Figuur 6, jongeren die wel eens gebruik maken van een elektrische fiets (N = 119)

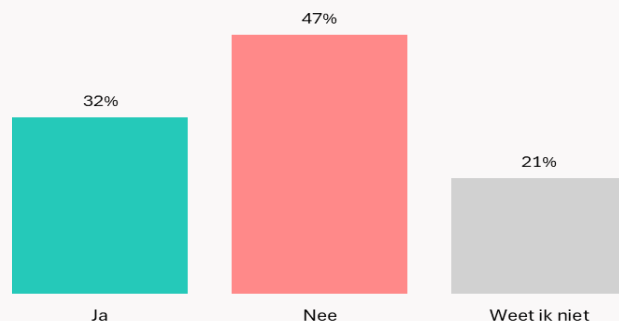
RESULTATEN: OVERSTAP OP ANDER VERVOER

10

Van de 119 jongeren die wel eens gebruik maken van een elektrische fiets, geven 38 jongeren (32%) aan op een ander voertuig over te stappen als er een helmplicht en minimumleeftijd voor elektrische fietsen komt. In Figuur 7 zien we dat bijna de helft (47%) aangeeft dat niet te doen en 21% weet niet of er een overstap naar een ander vervoersmiddel zou plaatsvinden.

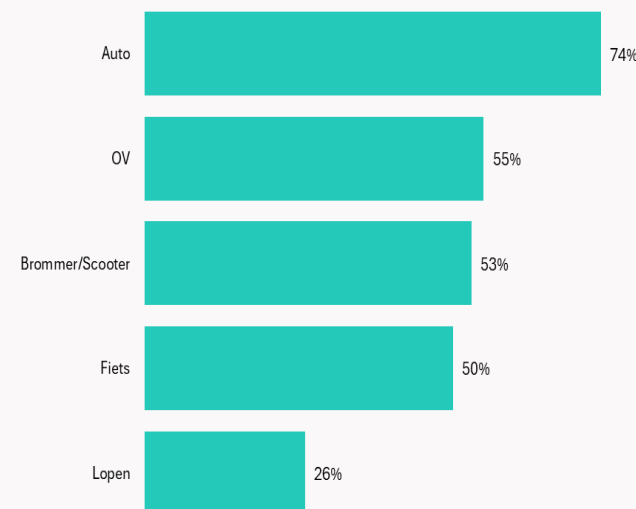
De 38 jongeren die aangaven op een ander vervoersmiddel over te stappen bij het invoeren van een helmplicht gaven met een meerkeuzevraag aan welke vervoersmiddelen dat zouden zijn. In Figuur 8 is te zien dat het grootste deel (74%) aangeeft over te stappen naar een auto. Meer dan de helft van de jongeren gaf ook aan over te stappen naar het openbaar vervoer (55%) of een brommer/scooter (53%). De helft van de jongeren (50%) gaf aan de fiets als vervangend vervoersmiddel te zien en 26% benoemde lopen als mogelijke vervanging van de elektrische fiets.

Stel er komt een helmplicht en een minimumleeftijd voor elektrische fietsen (inclusief fatbikes). Zou je dan overstappen op ander vervoer?

Figuur 7, jongeren die wel eens gebruik maken van een elektrische fiets (N = 119)

Zo ja, welk vervoersmiddel zou je dan kiezen?

Figuur 8, jongeren die aangaven een overstap te maken op ander vervoer (N = 38)

CONCLUSIE

CONCLUSIE

Naar aanleiding van zorgen in de Tweede Kamer over de verkeersveiligheid van jongeren op fatbikes en de mogelijke gevolgen van nieuwe maatregelen, heeft TeamAlert onderzoek gedaan. Hierin keken we hoe jongeren over deze maatregelen denken en hoe zij verwachten er op te zullen reageren. Over het algemeen zien we dat jongeren relatief positief zijn over het instellen van een helmplicht en een minimumleeftijd voor de elektrische fiets. Het grootste deel van de jongeren die gebruik maakt van een elektrische fiets vindt een minimumleeftijd ook een goed idee, maar is het minder eens met het instellen van een helmplicht.

Nauwelijks de helft van de jongeren die een elektrische fiets gebruiken is er zeker van een helm te dragen in het geval van een helmplicht. In het geval van een helmplicht verwacht bijna de helft niet over te stappen op een ander vervoersmiddel. Van de jongeren die aangeven wel over te stappen, geeft de meerderheid aan dit naar een auto te doen. Ook het openbaar vervoer, de scooter en de fiets zijn populaire alternatieve vervoersmiddelen.

Dit onderzoek laat zien dat jongeren in zekere mate openstaan voor maatregelen die de verkeersveiligheid van elektrische fietsen en fatbikes verbeteren. Het is echter belangrijk om te blijven monitoren hoe jongeren aankijken tegen de fietshelm. Daarom onderzoekt TeamAlert dit jaar ook het effect van de fietshelm in educatief beeldmateriaal op de aansluiting bij jongeren. Daarnaast blijven we de houding van jongeren ten aanzien van de fietshelm regelmatig toetsen, om veranderingen in hun mening en de sociale norm rondom het dragen van een fietshelm nauwlettend te volgen.

jongeren met impact

